

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 262. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Vasárnap, 1936. november 15.

Búcsú Nagy Sándortól

„Lehetséges volna, hogy annyi jószág, annyi igazságszeretet, annyi megértés és ilyen kivételes szellem csak úgy, egyszerre eltűnjék...? Ha így lenne, kétségbe kellene esnünk az emberiség rendeltetése, elhivatottsága felett! Non omnis moriar!”

Dr. Nagy Sándor, mindnyájunk bölcs és ezért mindig derűs „Sándor bácsijának” szavaival kezdjük ma az Aradi Közlöny hasábjait. Azokat a hasábjait, amelynek éián annyi éven keresztül találkoztunk az olvasó mindenkoron dekorumot és értéket jelentő nevével. Dr. Nagy Sándor nemes humánus sugárzó szellemét immáron csak a múlt lapjairól idézhetjük föl, mint tesszük azt ma is, oly döbbenetesen váratlan eltávozásának napestjén: azokat a szavakat, amelyeket az itt élő magyarság egy másik nagy vezéregyéniségének, függetlenségi bajtársának, dr. Barabás Béla temetésén mondott el az Isten szabad ege alatt felállított nagy katedrális előtt. Szinte ma is látjuk robusztus alakját a tömegek feje felett kimagaslani és szinte halljuk szószoki orgánumának nemes-csendes harangzúgását: „Non omnis moriar!”

Ma, amidőn szembe kell néznünk örök eltávozásának szivetszorítóan megmásíthatatlan tényével, meg kell vigasztalást találnunk, mert ő, ki annyi ezer és ezer embertársát juttatta vigaszhoz, nincs többé. Csak mi vagyunk vesztesek ezuttal is, kikben már nem él oly elevenen az a klasszikus világ a maga örök igazságaival, mely dr. Nagy Sándor egész ragyogó föléleti pályájára vetítette az igazi emberi célok, igazságok minden körülmények között is megnyugvást és világosságot jelentő reflektorfényeit. Ő, ki úgy a parlament és a városi törvényhatósági bizottság, mint az igazságszolgáltatás fórumai előtt egész áldozatosan izgalmas életű embertársai képviselőjének szentelte hosszú éveken és évtizedeken át, hatalmas intellektusával harmonikus egészévé fogta össze a Tér és az Idő, a lélektől függő és attól független világok között oly leplezetlenül megmutatkozott jelenségeit, hogy aztán a büntetőjogász szeme előtt éppúgy felcsillámlodhassék a minden emberi lélekben szunnyadó jószág, mint a humanista szemek előtt. Nagy Sándor a büntetőjogász, a politikus, a humanista az emberért harcolt, az emberben hitt a felvilágosodottság, a tapasztaltság, a politikai iskolák nagy tanulságainak ellenére is és lelkétől mindig idegen távolságban maradtak azok a divatos közéleti jelszavak, amelyek mai világunkat az igazi bölcsék számára oly idegenné, va' ószerütlenné teszik. Egyik utóbbi cikkében, mely az Aradi Közlöny ujévi számának élén jelent meg, ugyancsak ez eszmevilága mellett tesz tanúságot. „Elveszíteni a hitet az örök békében — írta „A jövő század békéje” című vezércikkében — annyit jelent, mint elismerni az ember eredendő gonoszságát és ostobaságát és azt állítani, hogy az emberiség a legmagasabb fejlődés és kultúra mellett sem érheti el a lelki jószágnak és a belátásnak azt a mértékét, melynek birtokában iszonyattal és utálattal fordulna el a háborútól”. Nagy Sándor dr. hitt a civilizáció, a kultúra, a jónak teremtett emberi lélek végső diadalában és ez a hite adott erőt számára, hogy az utolsó pillanatáig friss lélekkel, tiszta szemmel és a leselkedő halál fantomjának tudatában is derűsen dolgozzék azo-

Elismeri a kisantant a fegyverkezés egyenjogúságának elvét

A külügyminisztérium hivatalos kommunikéje a bécsi konferencia idevonatkozó határozatáról
Schuschnigg: „1937. békésen fog eltelni”

Budapestről jelentik: CIANO grótot, az olasz külügyminisztert ma délben 1 órakor kihallgatáson fogadta HORTHY magyar kormányzó. Utána ebédelt vendégül az olasz külügyminisztert és feleségét.

Itt írjuk meg, hogy Horthy Miklós magyar kormányzó november 24-én utazik Rómába.

A budapesti közmunkatanács a főváros tanácsával egyetértően az Andrássy-ut és a Nagykörút kereszteződésénél fekvő Oktogon-teret Mussolini-teret nevezte el.

Ciano gróf egyébként ma a Budapesten eltemetett olasz katonák síremlékét koszorúzta meg, majd kíséretével együtt a Hősök emlékművéhez hajtatott, amelyen elhelyezte az olasz nemzet koszorúját.

A bucurestli külügyminisztérium a Rador távirati iroda után egyébként a mai napon a következő hivatalos jelentést adta ki:

A három kisantant-állam kormányai előzetes megegyezés alapján tudomásul veszik a bécsi háromhatalmi konferenciáról kiadott közleménynek azt a részét, amely az egyenjogúság elismerése alapján a fegyverkezésre vonatkozik. A kisantant-államok utalnak arra, hogy már 1933. májusában kijelentették hozzájárulásukat az egyenjogúság alapján való felfegyverkezéshez, azzal a feltétellel, hogy annak keresztülvitele szabad tárgyalások után történjen, formális biztonsági garan-

ciák nyújtása mellett.

A „Daily Mail” tudósítója beszélgetést folytatott SCHUSCHNIGG kancellárral, aki kijelentette, hogy az 1937. év véleménye szerint békésen fog eltelni. Középeurópa népeinek szükségük van a békés együttműködésre. Aml a Habsburg-ház restaurációját illeti, ez pillanatnyilag nem aktuális. A lap tudósítójának véleménye szerint Ciano gróf a bécsi konferencián kijelentette volna, hogy Olaszország sohasem tűrné meg a Földközi-tenger partjai mellett egy kommunista állam megalakulását és mindent meg fog tenni annak megakadályozására.

Londoni jelentés szerint EDEN angol külügyminiszter hosszabb tanácskozást folytatott GRANDI olasz nagykövettel. Az angol-olasz kapcsolatok megjavításának kérdése került szóba a tanácskozásokon. Grandi nagykövet ezuttal részletesen ismertette az angol-olasz új megállapodások tervezetét. Angol körökben valószínűnek tartják, hogy a tárgyalások eredményeképpen rövidesen Londonba hívják Ciano gróf olasz külügyminisztert.

A Press Association az olasz-angol viszony javulásával foglalkozik, amelyet Baldwin és Mussolini legutóbbi beszédei vezettek be. Ezt elősegítette az Eden és Grandi közötti megbeszélés is, amelyen a Mussolini által kívánt „szeptember megegyezést” vitatták meg.

Megszüntette a német kormány a németországi folyók nemzetközi jellegét

Felmondották a rajnai, az oderai és az elbai nemzetközi egyezményeket

Berlinből jelentik: A rajnai, dunai, oderai és elbai nemzetközi egyezményekben érdekelt kormányok mellett működő német külképviseletek ma jegyzéket nyújtottak át az érdekelt kormányoknak. Ebben a jegyzékben Németország felmondja a versailles-i szerződés azon rendelkezéseit, amelyek értelmében a németországi vízi-utak nemzetközi ellenőrzés alá kerültek. A jegyzék szerint ez a rendelkezés sértette a német felségjogokat.

— A német kormány — mondja a jegyzék — ismételtelen is erőfeszítéseket tett ezeknek a rendelkezéseknek megszüntetésére, de eredménytelenül. A dunai helyzettel kapcsolatosan hasztalanul kérte, hogy engedélyezzék belépését a Dunatorkolat-bizottságba, ehhez nem járultak hozzá. Németország a jövőben nem vállalhat felelősséget azért, hogy ezt a helyzetet fenntartsa és ezért nem tartja továbbra is kötelezőnek magára a versailles-i szer-

ződés azon rendelkezéseit, amelyek a német területen át vezető vízi-utakkal kapcsolatban nemzetközi bizottságot létesítettek és ezeket az utakat az említett bizottság ellenőrzése alá helyezték. A német kormány elhatározta azt is, hogy a Rajnán való hajózással kapcsolatos, 1936. május 4-ikén aláírt megállapodást (modus vivendi) azonnali hatállyal felmondja és eltekint az Elbával kapcsolatban kötendő hasonló jellegű megállapodás aláírásától. A jövőben a német területen át vezető vízi-utakon a Németországgal békében élő népek hajói szabadon közlekedhetnek. Nem tesznek különbséget a német és idegen hajók közötti elbánásban.

Párisban a német jegyzéket délután négy órakor adták át. Ezzel a jegyzékkel a német folyók nemzetközi jellege megszűnik. A jegyzék francia kormánykörökben kedvezőtlen hatást váltott ki.

kon a közéleti posztokon, hová fényes tehetségei és polgártársainak osztatlan szeretete, megbecsülése állították.

„Non omnis moriar!” — „Nem minden halandó!” — idézzük Nagy Sándor dr. fájdalmasan friss ravatalánál a halál enyészetes hatalmát megtörő klasszikus szavakat. Lát-

nunk kell, hogy az örök törvények a legerősebben, a legkiválóbbakon is beteljesednek közöttünk és ezuttal újra az itt élő magyarság közéletébe az új, a fájó veszteség csapása. Am hitének megtartó ereje és igazsága tuléli a földi kereteket, hogy pusztában világító lángoszlopként lobogjon előttünk az időben. (J.)

Ma nyílik meg a parlament

Bucurestiből jelentik: Vasárnap nyílik meg a parlament új ülészaka fényes külsőségek között. A trónbeszédet, amely ezúttal igen rövid lesz és kifejezésre fogja juttatni az uralkodó bizalmát a kormány működése iránt, valamint felhívást intéz az ország népéhez, amelytől áldozatot kér a hadsereg további felszerelésére, maga az uralkodó fogja felolvasni. Az első törvényjavaslat, amely tárgyalásra kerül, a sajtótörvény lesz.

Döntetlennel végződött a CFR és a Venus találkozója

Bucurestiből jelentik: Az ONEF-stadionban 12 ezer néző jelenlétében ma ütközött meg a bajnoki pontokért a CFR és a Venus csapata és az első helyezésekre oly fontos küzdelem végül is pontozzkodást eredményezett, amely egyrészt a Ripensia malmára hajította a vizet, másrészt a Gloriának kedvez. 1:1 (0:0).

Csak 1 krém tartalmaz...
NIVEA-KREM

Dr. Nagy Sándor

1871—1936.

Egy aradi ház előtt megállt a komor halottaskocsi. Fényes, fekete koporsót emelnek le és viszik fel a ház lépcsőin, áhítatos csend közepette... egy koporsót, amely az aradi magyar társadalom egyik büszkeségének kihült testét rejti magában. Dr. Nagy Sándor nincs többé. Meredt teste ott fekszik a ravatalon és körülötte lehajtott fővel, megrendült szívvel és könnyes szemmel állanak azok, akik életében szerették és tisztelték, akik még most sem akarják elhinni, hogy mindez könyörtelen valóság, hogy nem fogják többi látni mosolygó arcát, nem fogják többé hallani hangját, hogy mindazt, amit számunkra dr. Nagy Sándor jelentett, örökre magába zárja a sötét és rideg sírbolt.

Ott esett el, ahol négy évtizeden át küzdött. Becsületes, odaadó katonaként állta a helyét az utolsó pillanatig, harcolt az utolsó leheletig. És ha létezik égi igazság, dr. Nagy Sándor megnyerte a perét odafenn is, beláthatatlan és érzékelhetetlen messzeségben — a legfelsőbb Biró előtt, aki élők és holtak felett bíraskodik.

Tragédia a törvényszéki tárgyalóteremben

A déli órákban szájról-szájra járt a hír Aradon: dr. Nagy Sándor hirtelen meghalt. Sokan kételkedtek, hiszen a legutóbbi napokban hallották az érdeklődők, hogy az utóbbi időben súlyosbeteg ügyvéd állapota javulóban van, de hamarosan kiderült, hogy a megrendítő hír — igaz. Nagy Sándor dr. szombaton déli negyed két óra tájban, az aradi törvényszék második szekciójának, elsőemeleti 93-as számú szobájában, tárgyalás közben hirtelen elhunyt. Az aradi törvényszéken szombaton délben

megállt a munka, elhalkult a beszéd... az igazságügyi palotán szombaton a halál dermesztő hidege vonult végig. A délelőtti órákban a második szekciónál Olariu bíró tanukihallgatásokat folytatott. Váloperek és szürke polgári ügyek kerültek sorra. A 93-as tárgyalóteremben kevesen tartózkodtak. Az ügyvédek asztalánál ült dr. Nagy Sándor, aki többhetes súlyos betegség után ma jelent meg először a törvényszéken, mellette fia dr. Nagy László foglalt helyet. Egy családi perben kellett volna a tanu-

kihallgatásoknak lefolyni. A hallgatóság sorában egy aggódó feleség leste remegve nagybeteg férjét, dr. Nagy Sándorné ült az egyik padon és izgatottan várta, mikor lesz vége a tárgyalásnak.

Háromnegyed egy óra tájban e sorok írója beszélgetett Nagy Sándor dr.-al. Néhány percre kerestük fel a termet.

— Milyen ügyben van itt, Sándor bácsi — kérdeztük.

— Semmi, egy kis polgári per az egész, tanukihallgatások. Nincs itt ma semmi szenzáció...

Senkiszem sejtette, hogy alig félóra múlva, milyen megrendítően szomorú esemény következik be.

Minden hiába!

Későn került sorra dr. Nagy Sándor pere. És a hallgatóság sorában ülő felesége félön állapította meg, hogy férje arca mind sápadtabb lesz. De Nagy Sándor nem adta fel a harcot. Tárgyalt és egymásután intézte kérdéseit a kihallgatott tanuhoz. Perbeli ellenfele, dr. Lupa Corneli, még tréfásan megjegyezte:

— A kollega ur túl sokat akar megtudni a tanutól.

Végre befejeződött a tanukihallgatás. És ekkor dr. Nagy Sándor halálsápadtan szívéhez kapott és összeesett.

A bíró, a jegyző, a hallgatók ijedten ugrottak fel helyükről, dr. Nagy Sándorné rémülten odarohant férjéhez, aki már csak annyit tudott sutogni:

— A cseppeket...!

Az uriaszony ugyanis magánál tartotta állandóan azokat a cseppeket, amelyeket dr. Wiener Imre kezelőorvos előírt. Dr. Nagy Sándorné sietve elővette az üveget és cseppeket adott be férjének, azonban mindez már nem segített. Néhány perc, talán kettő, vagy

URANIA D. e. 11.30-kor és d. u. 3-kor (mésr. helyárrakkal), 5, 7.15 és 9.15 órákor Telefon 2—32.

A szezon első „komoly” zenés vigjátéka:

Hadnagy ur, **BOBBY**

Szellem, Humor Bécsi zene

A legtekélyesebb művészpár: Gustav Fröhlich, Lida Baarowa felejthetetlen alkotása. Adele Sandrock, Georg Alexander pompás humoru játéka.

Legújabb NŐI TÉLI-KABÁTOK, RUHÁK

ARAD

RADÓ

TIMIȘOARA

Feltűnő olcsó árak!

Oriási választék!

CONSUM és INLESNIREA tagok bevásárlási helye.

4577

A legnagyobb

KINCS a FÖLDÖN

az egészség. A legtöbb betegség csirája az átnedvesedett cipő!

A SCHMOLL-vegyész

a következő hasznos tanácsot adja Önnek: Dörzsölje be cipőit minden este egy puha rongy segítségével erősen „SCHMOLLPASTA”-val. Azután nedvesítse meg kevéssé a rongyot és fényesítse cipőit mindaddig míg a lakkozott hasonlóan fénylik.

Cipői ilyen módon teljesen vízhatlanná válnak és Önnek pedig egész napon át száraz és jóleső meleg lábai lesznek.

A „SCHMOLLPASTA”: az Ön legjobb házibarátja.

A

G I F

SZALMIÁK ÉS SAVMENTES
ELEMET

MÁR MINDENKI HASZNÁLJA
REGENERÁLÓ KÉPESSÉGE ÉS TARTÓSSÁGA
ÓRIÁSI.

VIGYÁZAT UTÁNOZZÁK! GALVANI S.A.

Képviselet: HOCHMANN BÉLA, Arad, Str. Horia 4.

három és Arad közszeretben álló „Sándor Bácsi”-ja örök álmra hunyta le szemét. Közben fia dr. Nagy László orvosért rohant és sikerült is megtalálni dr. Ujhelyi Józsefet, akinek kíséretében nyomban a törvényszékre rohant, azonban már késő volt, mire odaértek, dr. Nagy Sándor már halott volt. Nemsokára megérkezett dr. Wiener Imre kezelőorvos, aki közben a lakásán várta az elhunytat, ő is azonban csak a beállott halált konstatálhatta.

A tragikus esemény híre villámgyorsan terjedt el az aradi törvényszéken, bírák, tisztviselők, ügyvédek siettek a második szekcióhoz, ahol megdöbbenéssel hallották a történeteket. Miután szombaton a Chevre Kadisa nem működik, engedélyt kértek a hozzátartozók az aradi törvényszék elnökségétől, valamint az ügyészségtől, hogy dr. Nagy Sándor holttestét az este beálltáig a törvényszéken tarthassák. Az engedélyt természetesen megadták és az el-

hunytat két összetolt padra helyezték, majd egy hirtelen előkerített lepedővel letakarták.

A délutáni órákban teljesen kihalt volt az aradi törvényszék. A szolgák lábujjhegyen jártak az emeleti folyosón, amelynek szomorú csendjét át-áthasította a 93-as teremből kihaltszó, felcsukló sírás. A teremben az egyik asztalon az elárvult aktatáska, amely mellett őrhelyén érte utól a könyörtelen halál az igazság egyik becsületes harcosát. A padokon fekvő, letakart holttest mellett sirt az özvegy és az apátvesztett fiú... a család néhány barátja az ablak mellett állva nézte némán a megrendítő jelenetet. Este negyed nyolc óra tájban jelent meg a törvényszék épülete előtt a halottaskocsi. dr. Nagy Sándor holttestét koporsóba helyezték és a Bulev. Regele Ferdinand 22. számú házában levő lakására vitték, ahol megtörtént a felravatalozás. Ekkor már összegyűltek a család barátai, hogy együttérzésüket fejezzék ki a gyászolókkal.

... nagyon hiányzott már a törvényszék levegője

Dr. Nagy Sándor már tizenöt esztendeje szenvedett szervi szivhajban, de a legutóbbi időkig nem vette komolyan betegségét, amely mind súlyosabbá vált. Néhány hónappal ezelőtt vakbélbántalmi támadtak és műtét vált volna szükségessé, azonban kezelőorvosa súlyos szivhajára való tekintettel nem engedte végrehajtani az operációt. Heteken át feküdt beteg ekkor Nagy Sándor dr., amit a gondos és odaadó ápolás megmentett és sikerült eiháritani a veszélyt, anélkül, hogy a műtetre sor került volna. Aradon városzerte aggodalmas figyelemmel kísérték a köztisztvisletben és szeretben álló ügyvéd betegségének minden fázisát és általános örömet keltett amikor többhetes betegeskedés után újra látták az uccán sétálni, bár megfogyva és sápadtan, dr. Nagy Sándort. Három héttel ezelőtt kiutazott szülőjébe, hogy jelen legyen a szüretelésnél és ekkor megfiázott, ami korára és legyengült állapotára való tekintettel, ismét veszélyessé vált. Aradra hozták és a többhetes gondos kezelés folytán dr. Nagy Sándor újra jobban érezte magát.

Napok óta emlegette, hogy a szombati tárgyalást személyesen látja el és családjának minden könyörgése hiábavaló volt, dr. Nagy Sándor ragaszkodott ahhoz, hogy a tárgyalásra eimenjen.

Kezelőorvosa határozottan megtiltotta a felkelést és kijelentette, hogy szombaton vizsgálja meg újból és akkor állapítja meg, mikor hagyhatja el betegágyát. Minden kérelem hiábavaló volt, dr. Nagy Sándor személyesen akarta el látni a tárgyalást, az utóbbi napokban sokszor emlegette, hogy nagyon hiányzik a törvényszék megszokott levegője és környezete szombaton délelőtt eltávozott otthonról. *Aggódó felesége elkísérte és magával vitte az orvos által előírt cseppeket, hogy ha újból rohamot kap, kéznél legyen.* Az elővigyázatosság azonban

hiábavaló volt, miközben orvosa otthon türelmetlenül várta visszatérését... a könyörtelen halál lesújtott...

Nagy Sándor dr. pályafutása szorosán egybefonódik Araddal. 1871. április 2-ikán született, a békésmegyei Szarvason és ott végezte középiskoláit is. Budapesten beiratkozott a jogakadémiára és úgy a középiskolában, mint az egyetemen az iskolának disze, büszkesége volt. *Még évek múltán is emlegették a tanárok a szorgalmas és zseniális diákok.* Makón nősült meg, a köztisztvisletben álló Dózsa-család leányát, Dózsa Ilonát vette feleségül és rövid ideig ott jelöltösködött, egészen 1894-ig, amikor Aradra költözött. Itt dr. Nemes Zsigmond iro-

A politikai közélet küzdőterein

Nagyszerű humora és debatterei képessége különösen akkor érvényesült, amikor esküdtszék tárgyalta és szónoki képessége később politikai téren is szerzett számára babérokat. *Először 1904-ben választották meg a ragylaki (nadlaci) kerület képviselőjének* és több ülészen át képviselte a parlamentben kerületét, ahol hallatlanul népszerű volt. 1910-ben azután 27 szavazattal ellenfele győzött. Évtizedeken

Epilepsziában szenvedők.

A világhírű amerikai „Donhide” a bécsi Wagner—Jauregg klinika véleménye szerint az epilepsziát összes olyan eseteiben is használt, hol mind a más kezelés eredménytelen maradt.

Postán 200.— lel utánvétellel megrendelhető Császár gyógyszerár, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

dájában működött és már ügyvédjelölt korában különös képességeivel magára vonta ügyvédek, mint a bírói kar figyelmét. Nem sokáig vezette dr. Nemes irodáját, hamarosan sor került az önállósításra és

pontosan negyven évvel ezelőtt, 1896. november 14-én tette le az ügyvédi esküt az aradi törvényszéken.

Éppen ma negyven esztendeje... tragikus évfordulót ajándékozott a sors annak az embernek, aki jóságával, becsületességével megérdemelte volna, hogy szerettei körében ünnepelje ezt a jubileumot...

Nagy pörök nagy ügyvédje

Az ügyvédi iroda hamarosan népszerű lett. Szeretettelősségével, kiváló tudásával és kimagasló szónoki képességeivel az egykori Magyarország egyik leghíresebb kriminálhísteje lett és távoli környéken tudta mindenki, hogy ha ugynevezett „nagy pöre” van, azt csak dr. Nagy Sándorhoz kell vinni. Hires perci voltak a Nagy Sándor-irodának, ami természetes is volt, miután az elhunyt a legnagyobb kriminálhísteje sorába tartozott. Két leghíresebb védelme: *az ágyai (adeai) gyilkosság vádlottjainak, valamint egy halálraítélt asszony ügyének képviselője volt.* Az ágyai (adeai) gyilkoságnál az aradi esküdtszéket ragadta el magával szónoki képessége és nagy jogtudása csillogtatásával és a verdikt — felmentő volt. Az ügyészség annakiéjén semmiségl panasszal élt és az ügyet újra esküdtszék elé utalták: ezuttal a nagyváradi (oradeai) esküdtszék tárgyalta a bünpört. *Idegen városban és idegen esküdték előtt dr. Nagy Sándor újra megnyerte a pert, védelmeit felmentették.* A másik ügy egy gyilkosság miatt halálraítélt asszonyé volt, akinek ügyében dr. Nagy Sándor a budapesti kuriánál keresztülvitte az újrafelvételt, majd a második tárgyaláson sikerült kiharcolni a felmentést. Egyszer elmesélte az esetet az elhunyt, aki sohasem tudta elfelejteni, hogy a felmentés után védenre elutazott Aradról és még arról is meglepedkezett, hogy megköszönje életét annak az embernek, aki a már biztos halálból visszarántotta. De egész sora volt a nagy bünpöröknek, ahol dr. Nagy Sándor csillogtatta tudását és tehetségét.

át tagja volt a városi törvényhatósági bizottságnak, ahol az ellenzék vezérszónoka volt. Mindig eseményt jelentett dr. Nagy Sándor felszólalása és sikerült is számos reformot keresztülvinni a városi közigazgatásban Arad polgárai javára.

A magyar parlamentben baráti kapcsolatok szövődtek Justh Gyúával, a függetlenségi párt nagynevű vezérével és Vázsonyi Vilmos-

Postavaría H. WIESEL

Rendkívüli olcsó árak
férfi- és női-télikabát és
férfiruha-szövetekben.

5539

Önmaga ellen vét, ha nem nézi meg a

Select mozgóban a mai idők leg-érdekesebb, legszebb és legszenzációsabb filmjét: Pasteur életét

sal. Főképpen jogi kérdésekre szöjt hozzá oly hozzáértéssel, hogy egy kormányváltás idején komoly szó volt arról, hogy dr. Nagy Sándor gazdasági államtitkár lesz. A politika mindig ellenállhatatlanul vonzotta és amikor kisebbségben maradt kerületében, sokszor emlegette a parlamenti folyosót és pártklubot, amelynek forró levegőjébe visszavágyott. Ebben az időben kötött meleg barátságot dr. Pop C. Stefan, a nagy román államférfivel, aki akkoriban a Román Nemzeti Pártot képviselte a magyar parlamentben. Ez a barátság akkor sem szakadt meg, amikor az impériumváltás megtörtént és dr. Pop C. Stefan igazságügyminiszter, a Kamara elnöke és az ország egyik kiemelkedő tekintélye lett.

Nagy Sándor dr. és a sajtó

A 48-as függetlenségi párt vezető egyénisége volt, aki esztendőkön át küzdött vállalva dr. Barabás Bélával, akhez meleg baráti kapcsolatok fűzték. Az újságírás terén is fontos tevékenységet fejtett ki, először az Arad és Vidéke színházi kritikusa, majd a Hétfői Újság szerkesztője és a Függetlenség főmunkatársa volt. Minden téren az elsők között állott dr. Nagy Sándor, aki kiváló képességeivel mindegyikre az élre küzdötte fel magát.

Érdekes, kedves és humoros epizód fűződik dr. Nagy Sándor színházi kritikusai működéséhez. Az aradi színtársulatnak volt egy Czako Vilmos nevű segédszínésze, akit Nagy Sándor dr. minden alkalommal „levágott”. A színész végül elment könyörögni hozzá és hivatkozott arra, hogy családja van, amelyet el kell tartania és ha mindig rossz kritikát kap, elbocsájtják. Dr. Nagy Sándor szigorú kritikus szíve megesett a segédszínészen és azonnal minden kritikában szerepelt a már közmondásossá vált mondat: „Jó volt még Czako!” Még akkor is, amikor Czako egyáltalában nem is játszott. Végül a segédszínész úrra felkereste Nagy Sándor dr.-t és megkérte, hogy csak akkor dicsérje meg, ha játszik...

A Magyar Párt vezérkarában

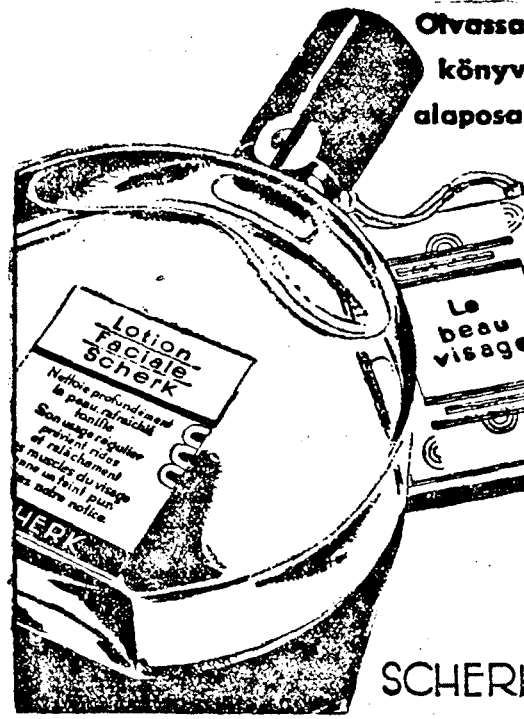
Az impériumváltás után dr. Nagy Sándor nagy igyekezettel tanulta meg a román és francia nyelveket, hogy az új körülmények között is érvényesíthesse nagy tudását. Közéleti szereplése a magyarság élén még értékesebbé, becsesebbé vált és nem volt olyan magyar mezmozdulás, ahol a népszerű „Sándor bácsi” az élen ne állt volna. Régi küzdőtársával, dr. Barabás Bélával vállalva folytatta tovább a küzdelmet, ezuttal a kisebbségi magyarság javáért. A város javáért is tovább munkálkodott, kétizben is tagja volt a városvezetőségnek, egyizben intermar-bizottsági tagként, másodsor dr. Botjoc Alexa polgármestersége idején városi tanácsos és állandóválasztmányi tagként küzdött a város érdekében. És sokoldalú tevékenysége dacára sem volt ellensége, mindenki szerette és tisztelte dr. Nagy Sándort, aki iránt a románság körében nemcsak most, hanem a háborúelőtti időkben is általános becsülés nyilvánult meg. Iróti tevékenységét sem szüntette meg dr. Nagy Sándor, akiknek sok, csodálatosan szépen megírt vezércikke jelent meg az Aradi Közlöny hasábjain és lapunk olvasóközönsége mindig örömmel vette, ha valamelyik cikk alatt az ő nevét áthatta. A Magyar Párt alelnöke volt egészen haláláig és ebben a minőségében felbecsülhetetlen szolgálatakat tett a magyarságnak. Az évek múltán szónoki tehetsége semmitsem vesztett ereiéből és legutóbb egykori barátja, dr. Barabás Béla temetésén ragadtatta el hallgatóit.

Pályatársak — dr. Nagy Sándorról

Tragikus elhunytá alkalmából az Aradi Közlöny munkatársa felkereste az aradi románság egyik ismert reprezentánsát, egyik legjobb barátját és kollégáját, valamint egykori jelöltjét, aki ma Arad társadalmának egyik elsővel vezető egyénisége.

Marsieu Justin dr. volt prefektus, a nemzeti-parasztpárt aradmegyei elnöke

ktv nyilatkozik egykori principálisáról, akinek irodájában három éven át működött.

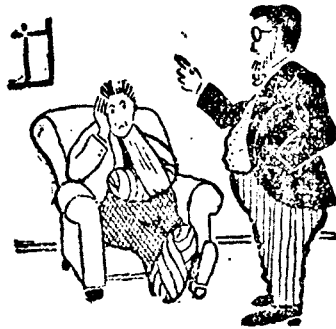
Olvassa el a Scherk arcviz üvegen levő kis könyvecskét. Látni fogja, hogy csak az alaposan megtisztított bőr friss és szép, csak ez bír az egészséges szépség vonzóerejével. Scherk arcviz tökéletesen megtisztítja a bőrt és az arcot ruganyossá, gyengéddé és rózsássá teszi. Üvegek á. Lei 62,103,164,300,475

Ez a könyv megad minden felvilágosítást

SCHERK PARIS • BERLIN • NEW YORK

— Mindig csodálójá voltam zseniális eszének és szónoki tehetségének és emlékét szeretettel, kegyelettel őrzöm meg, 1901-től 1904-ig jelöltököttem dr. Nagy Sándor irodájában és kijelenthetem, hogy jobb principálist még csak el sem képzelhettem. Jósága, nagyszerű kedélye mindenki szeretetét megnyerte. A háborúelőtti időkben rendkívül népszerű volt az elhunyt aradi és aradmegyei románság körében és klientelája tekintélyes része a jogkereső románságból állott, amely szívesen kereste fel irodáját. Nagy kriminálista volt, aki akkor is talált kiutat a bonyodalmaiból, amikor már senki sem tudott tanácsot adni. Nagy Sándor dr. irodájában mindig lehetett tanulni. Keze alól

A Reuma megtámadja az ízületeket, izmokat és a szívet

— Jaj! A reuma összetörte a csontjaimat!
— Egyetlen egy orvosság van ez ellen: reggel és este egy Carmol-os*) bedörzsölés.

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszer megfűlés, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen. Ara üveg:nként 22.— lei

több ismert aradi ügyvéd került ki, így dr. Pap Teodor, dr. Crisan Emil, dr. Micloși Emil, dr. Sugár Jenő, dr. Vlaicovici és még sokan mások, de aki dr. Nagy Sándor irodájában praktizált, annak nyert ügye volt, mert az — tudott...

Hétfőn délután 3 órakor lesz az impozáns temetés

Az esti órákban a gyászoló család a temetés időpontját is megállapította. Az elhunyt rokonságát értesítették a gyászos eseményről és a temetés időpontját hétfő délután 3 órában állapították meg. A temetésen úgy az aradi Magyar Párt, mint az ügyvédi kamara nagy küldöttséggel képviselteti magát és mindkét intézmény reprezentánsa bucsubeszédet mond.

Özvegyén és fián kívül kiterjedt és előkelő rokonság gyászolja. Testvérei: dr. Nagy Béla szarvasi ügyvéd, Nagy Ferenc nyugalmazott vasuti felügyelő (Szabadka), Markovics Edéné (Cegléd), ezenkívül dr. Radó Lajos sógora, valamint dr. Dózsa Imre gyermekei: dr. Dózsa László és Dózsa Ágnes (Budapest), dr. Dózsa Ferenc makói ügyvéd, Hajnik Miklós (Makó), dr. Nagy Sándor ügyvéd (Makó), Nagy Pál, Nagy György, Nagy Ágnes unoka-

Lócs Rezső dr.

— Nagyon sokat vesztett Nagy Sándor dr. elhunytával Arad magyarsága, amelynek érdekében az elhunyt sokat tett. Kombattáns politikus volt, rendíthetetlenül magyar, aki objektivitásával mindenkit meg tudott győzni annak az ügynek igazságáról, amelyet képviselt, Vezérszónoka volt a háborúelőtti időkben a törvényhatósági bizottságnak és ezért a városért sokat tett. Az aradi Magyar Párt alelnökeként és az országos párt intézőbizottsági tagjaként mindig kivette részét a kisebbségi magyarságért vívott harcokból és úgy a város, mint a megye magyar társadalma soha el nem muló hálával, szeretettel s mély kegyelettel őrzi meg dr. Nagy Sándor emlékét.

Révész Mór dr.

a régi jóbarát és kollega, aki évtizedeken át az elhunyt szoros baráti köréhez tartozott, így nyilatkozott:

— Nem akartam elhinni, amikor a halál hírért hallottam. Pénteken délbén még felkerestem és akkor irodaszobája mellett találtam. Elbeszélgettünk és kijelentette nekem, hogy szombaton a törvényszékre megy. Igyekeztem lebeszélni róla és rövid idő múlva eltávozott, nehogy a beszélgetés megerősítse.

— Sok szép napot éltünk át együtt. Egyik főkörtése voltam a nagylaki (nadiaci) választásoknál és ekkor volt alkalmam meggyőződni arról a népszerűségről, amelyet nemcsak a magyarok, hanem a románság és tóttság körében élvezett. Képviselőkorában többször elvitt a Balaton kávéházba, Budapestben, ahol a 48-as függetlenségi párt vezérkarának törzsszobája volt és ahol úgy mutatott be, mint „gróf Tisza István legnagyobb hívét”... Aki éppen az ő pártjának volt legnagyobb ellenfele. Ügyvédi sikereiről is személyesen meggyőződhettem, az esküdtszékét valósággal elragadtatta beszédeivel és éles logikájával és nagyszerű talpraesett humorát mindenki élvezte... egy-egy mondása legendaszerűen terjedt el a városban. Sokat vesztett Arad dr. Nagy Sándor halálával...

hugai, illetve unokaöccsei. Aradon Dózsa Dezső családja, Lengyel Lőrinc butorgyáros és családja, valamint Pollák Vilmosné és családja gyászolják az elhunytat.

A város egész társadalma megrendüléssel beszél dr. Nagy Sándor elhunytáról és a hétfői temetésen Arad impozáns felvonulással adózik utolsó tisztelettel az iránt a férfiu iránt, aki oly sokat dolgozott és harcolt másokért.

ÉRTESITJÜK OLVASÓINKAT, HOGY

Dr. KÖVÉR JÁNOS

București, II. Str. Siniții Voevozi No. 50. cím alatt

ügyvédi irodát nyitott

s vállalja a fővárosban úgy peres, mint perenkívüli ügyek elintézését.

Az aradi Zsidó Nőegylet változatos jótékonycélu munka- programja

Az aradi Zsidó Nőegylet nyomorenyhító akciói minden esztendőben a siker jegyében zajlanak le, mert az aradi jótékony hölgyek fáradtságot nem kiméve, hozzáértéssel és lelkesedéssel dolgoznak Arad szegényeinek felségítése érdekében. Minden évben dus programot dolgoznak ki és változatos és ötletes módon gondoskodnak a megfelelő téli segélyek egybegyűjtésén, hogy száz és száz nincstelent kenyérhez, fához, meleg ruhaneműekhez juttathassanak. A nemes célt szolgálja ezuttal is a Zsidó Nőegylet évenként megrendezésre kerülő táncos-teaestje, amely ebben az esztendőben december 12-én lesz a Bulevard-kávéház és étterem összes helyiségeiben, ahol a nőegylet, tradícióhoz híven, Arad előkelő társadalmának színes és hangulatos találkozáját biztosítja.

Grosz Józsefné elnöknővel az élen már most megkezdtek a nőegylet jótékony hölgyei a munkát a minél nagyobb siker érdekében. Hogy azonban a december 12-ig hátralevő idő alatt se maradjon tétlenül, a nőegylet hétfő délután 5 órai kezdettel ismét rendszeresíti a tavaly nagy sikert aratott bridge- és rómi-délutánjait, amelyet minden hétfőn tartanak meg. Ebben az évben a Bulevard-étterem helyiségeiben zajlanak le a bridge- és rómi-délutánok, amelyek teával vannak összekötve és amelyek nagy érdeklődésre tartanak számot. Az első hétfőn november 16-án a háziasszonyi tisztsgét Dán Oszkárné és Grünstein Árminné látják el, akik szívesen látják mindazokat, akik kellemes délutánt akarnak eltölteni.

Leleplezték a Váci-uccai híres ékszerablás tetteseit

Egy hirhedt zsebtolvaj, a barátnője és két cinkostárs követte el a rablást

Budapestről jelentik: A tavasszal történt Váci-uccai ékszerablás nyomozásában új fordulat állott be. A rendőrség őrizetbe vette Kopeczky József 32 éves kereskedőt, akit a budapesti rendőrségen mint hirhedt zsebtolvajt ismertek és előállították barátnőjét, Váci Irén franciául és németül beszélő csinos leányt. Hosszas tagadás után mindeketten bevallották, hogy az ékszerablásnak ők a tettesei. Bevallották azt is, hogy a rablást két társukkal együtt, négyen követték el: Kopeczky, Váci Irén, Tóth-Halász Sándor és Marosi Béláné. Kiderült, hogy Tóth-Halász Sándor és Váci Irén mentek be az ékszerüzletbe, Marosi Béláné telefonált és Kopeczky játszotta az altábornagy szerepét. Elmondották azt is, hogy közvetlenül a rablás után a nagyértékű ékszert elásták, majd hetek múlva, május elsején kitördelték belőle a briliánsokat és azokat 3900 pengőért eladták az orgazdáknak. A platinafoglalatot a Dunába dobták, mert vallomásuk szerint jól tudták, hogy az nem értékesíthető.

A budapesti rendőrség, mint emlékeztetés, a Párisban elfogott Weisel Salamont és Richter Hildegardot gyanúsította először, de elfogatásuk után nem sokkal később az ékszerabláshoz hasonló trüffel kifosztottak Budapesten egy gyógyszerészt és akkoriban fogták el szeméyleírás alapján Tóth-Halász Sándort. A két rablás azonossága terelte új merdebe a nyomozást és a rendőrség már akkor megállapította, hogy Tóthnak Kopeczky volt a bűntársa. Ebben az időben azonban Kopeczkyt sehol sem találták és kiderült, hogy Prágában éppen ezekben a napokban ítélték el zsebtolvajlás miatt. A rendőrség a nyomozás érdekében megvárta, amíg Kopeczky kiszabadul és hazautazik Budapestre. Ez októberben történt meg. Kopeczkyt ekkor rendőri megfigyelés alá helyezték és ennek során derült ki, hogy az ékszerablás egyik öttese tényleg ő volt. Kopeczkyt előállították és ő mindjárt a vallatás elején Váci Irént is belekeverte a dologba, majd amikor Váci Irént előállították, ketten bevallották a bűntettet és elárulták a másik két társukat is.

Az egészséges fogak

TITKA—

KEFÉLJE FOGAIT NAPONTA KÉTSZER
-reggel és este - CHLORODONT-tal!

Menjen évente kétszer a fogorvoshoz is!

Kefélje fogait minden alkalommal két perccig!

Chlorodont

Katonai államcsiny készült Szovjetországban

Keletről nyugatra csoportosítják át a szovjet-haderőket — Angol és német állampolgárok letartóztatása

Moszkvából jelentik: Egész Oroszországban ujjában feltűnően sok letartóztatás történik. Nemcsak orosz állampolgárok, hanem külföldiek is rendőrkézre kerülnek. Moszkvában letartóztatták öt német alattvalót, míg a moszkvai angol követség körül megerősített rendőrkordont voltak.

Az orosz állampolgárok közül letartóztatták Kasimiko repülőzredést, akit azzal vádolnak, hogy a repülőket Sztalin ellen hangolta. Radek, aki ma-

az izgalom, mert külföldieket is tartóztatnak le. Legutóljára két angol alattvalót is tartóztatott le a rendőrség.

A moszkvai politikai letartóztatások megerősítik azt a hírt, hogy a Szovjetben katonai államcsinyt készítettek elő. A „Morningpost” a következőket írja: Jóllehet, Sztalin a Szovjet tulajdonképpeni államfője, Vorosilov hadügyi népbiztos befolyása az utóbbi időben nagymértékben megerősödött. Az orosz-japán viszonyok legutóbbi időben történt megjavulása következtében a keleten felszabadult szovjet-haderőket a nyugati határok megerősítésére használták fel. Ugy tudják, hogy decembertől kezdve a nyugati határon mintegy 1000 repülőgép áll készenlétben.

Újabb jelentések szerint a szovjethatóságok tovább folytatják a német állampolgárok letartóztatását. Egyedül Leningradban a letartóztatott németek száma 11-re emelkedett. A különböző vidéki városokban szintén erősen folyik a hatóságok tisztogató munkája és egymásután tartóztatják le államellenes bűncselekményekkel vádoltnak az állampolgárokat.

Nagy feltűnést kelt a „Daily Express” jelentése a moszkvai fascista összeesküvéssel kapcsolatban. Most már köztudomás szerint nem szovjetellenes összeesküvésről, hanem nagyszabású kémkedésről van szó, amelynek központjában egy orosz grófnő áll. Ez a grófnő az utóbbi hónapokban megnyerte több orosz vezérkari tiszt bizalmát és állítólag megszerezte a szovjet-haderő felvonulási tervét egy nyugatról jövő támadással szemben. A lap állítása szerint a kémkedés egy nyugati nagyhatalom javára történt és ezalatt nyilván-

Kellemes
közérzet...

NEURALGINE JURIST

gát az utóbbi időben már csak újságírónak nevezte, újból az ügyész elé került, aki részletesen kihallgatta. Egy orosz iparvállalat ötven tisztviselőjét Szibériába száműzték, azonkívül sok író és újságíró kizárták a kommunista pártból.

A német kormány tiltakozott a német alattva-

A szezon női télikabát slágerei

kiváló anyagból, nagyszerű kivitelben, meglepő olcsó árban

FORTUNA

női confectioban
P. Avram Iancu 1.

5536

CONSUM és INLESNIREA tagok bevásárlási helye.

lók letartóztatása ellen és az egész német sajtó erőyes kirohanást intéz a szovjetek címére. A „Lokalanzeiger” szerint a német alattvalók letartóztatása a támadás jellegével bír, amellyel rögtön fel kell hagyni. Ha a szovjet urai nem teljesítik a német kormány követelését, abba a helyzetbe hozzák a moszkvai német nagykövetet, hogy az oroszok viselkedésének következményeit levonja.

A Pétervárotól és Moszkvában észlelt forrongás Georgiára és a köztársaság több tartományába is átcsapott. A hatóságok hivatalos megállapítása szerint főleg az „ifjusági szervezeteket” mélyezték meg nemzeti jelszavakkal. A szovjethatóságok minden bírói ítélet nélkül, százötven kommunisztát kivégeztettek. A külföldi követségek körében nagy

valóan Németországot kell érteni. A grófnő Mihailovna álnéven szerepelt és jelenleg több szovjet-tiszttel együtt a cseka foglya.

Véres szerelmi dráma Belgrádban

Belgrádból jelentik: Véres féltékenységi dráma játszódott ma le Belgrádban, a Mihály fejedelem téren. A tragédia áldozata gróf Orsics Artur 75 éves horvát magnás, aki együtt élt egy Raab Mária nevű osztrák nővel, aki féltékenységeben késel támadt Orsics grófra, akinek először elmettette a nyakát, majd pedig mellbe szurta. A gróf rövid időn belül kiszervengett.

SELECT 11 1/2, 3 (mérs helyarok), 5, 7 1/4 és 9 1/4 órákor. Telefon 2-84.

PAUL MUNI: Láthatatlan ellenség.
LOUIS PASTEURNEK, a francia tudósok viharos élete, akinek harcra az emberiségért és küzdelme a tudatlanság ellen, a modern történelem egyik legnagyobb fejezete.

CENTRAL. 11 1/2, 3, 5, 7 1/4 és 9 1/4 órákor. Telefon 2-85.

JOHN WAYNE: Betyárvilág
Érdekfeszítő, izgalmas COW-BOY filmje.

JAWOL

A legjobb barát,
a leghűbb ör,
a leghatalmasabb védelmezője
az embernek.

az őszi váltakozó napokban
hűlés,
gripa,
fejfájás,
idegbántalmak
stb. ellen

csak a **JAWOL**

JAWOL segít, könnyít,
legyőz. Az összes ismert gyógy-
szerek közül a leghatásosabb.

Kapható gyógyszerárakban és
drogériákban.

Elindult egy aradi orvos az irodalmi világsiker felé...

A máglyahalált halt Giordano Brunóról írt regényt
Raffy Adam név alatt Kupfer Miksa dr.

Az orvos, a fehér rendelő és a fehér köpeny egyenruhájának hőse, gyakran kapott szerepet az irodalomban. A Nobel-díjas Lewis Sinclair „Arrowsmith” című könyvében róla írt regényt, Kingsley pedig az amerikai szinpadok egyik legnagyobb sikerét aratta az orvostól írott színművével. Aradon most az történet, hogy az orvos, aki eddig mint hős vagy olvasó került kapcsolatba az irodalommal, maga vette kezébe a tollat és — regényt írt. Történelmi regényt. Vagy, hogy időszerűbb műszóval éljünk: *regényes életrajzot*. Egy idő óta az egyik erdélyi (ardeal) hetilapban érdekes írások tüntek fel, amelyekre joggal figyelt fel az olvasóközönség. A cikkeket egy eddig ismeretlen közíró, Raffy Ádám jegyezte. Ugyanennek a Raffy Ádámnak a jövő héten „A máglya” címmel regénye jelenik meg a budapesti Rózsavölgyi-cég kiadásában, abban a sorozatban, amelyben Ottó Zarek „Kossuth”-ja, Hardy „Abrahám”-ja és Stefan Zweig „Stuart Mária”-ja került a könyvpiacra.

Raffy Ádám idegenül hangzó neve *aradi embert takar*. „A máglya” szerzője dr. Kupfer Miksával, az ismert aradi orvossal azonos. A jövő héten megjelenő könyv születéséről, tartalmáról, a különösen hangzó Raffy Ádám név eredetéről folytattunk vele beszélgetést orvosi rendelőjében.

— A könyvnek — mondja Kupfer dr. — alcíme is van: „Giordano Bruno élete regénye”. A könyv hőse tehát Giordano Bruno, az egykori szerzetes, a tizenhatodik század nagy filozofusa, a humanizmus előharcosa, akit Rómában máglyahalálra ítéltek.

— Mi volt az, ami arra készítette, hogy könyve hőseül Giordano Brunot válassza? — kértem.

— Nehéz pontosan meghatározni, hogy mi vezetett erre. A témaválasztást az író tulajdonképpen tudat alatt végzi el és ennél bizonyos pszichológiai okok is közrejátszanak. Nézetem szerint az írónak állást kell foglalnia és úgy éreztem, hogy ebben a korban, amikor a gondolatszabadság, a lelkiismereti szabadság nem tartoznak az időszerű és divatos fogalmak közé, az írónak *humanista szempontból kötelessége az emberiség igazi hőseit feltámasztani*. Giordano Bruno egy korszak világszemléletének szabott irányt és ezért hálátlan volt, hogy akkor, amikor az emberiség nagy hőhérai köteteket kapnak, róla ne írjanak és az ő alakját, emlékét, küzdelmét ne idézzék.

— Mennyi a könyvben a regény és mennyi a valóság?

— A regény a történelmi adatok pilléreire épül fel, de mivel Giordano Bruno életének minden mozzanata vagy ezeknek a mozzanatoknak indítóka nem ismert, a történelmi adatok pillérei között fantáziával kellett íveket húzni. A könyv Giordano Bruno alakját *dramatizálja*, nem szépíti és nem torzítja, úgy mutatja, mint amilyen. Az egyes eszmearamlatokkal szemben, sem mellettük nem foglal állást és objektívásra törekszik. A kor, amelyben Giordano Bruno élt, *Európa történetének egyik legérdekesebb, eseményekben és nagy személyiségekben is leggazdagabb korszaka* volt. A kortársak között szerepelnek Luther, Kálvin, Kopernicus, Gallilei, Michel Angelo, Shakespeare, Torquato Tasso, Cervantes, Stuart Mária, Erzsébet királynő, II. Fülöp, Loyola Ignác. A nagy fedezések ideje ez. Közvetlenül az *Amerika felfedezése utáni korszak, a reformáció nagy eseményeinek százada*. Ehhez a kor-

Szörmebundák, Szörmemunkák

legujabb modellek szerint

ZIMMERMANN szücsnél,

Strada I. G. Duca No. 5. 4708

szakhoz *füződik a Szent Bertalan-éjszaka, a lepantói ütközet, amelyben megtörték a törökök hatalmát, a „Győzhetetlen armáda” ütközete, Anglia harca egyrészt Spanyolországgal a tengeri hatalomért, másrészt pedig Itáliával, az egyházi állammal a kontinentális hatalomért.*

— Nagy a hasonlóság tehát a mai és az akkori korszak között...

— De mennyire. Ma is előtérben van az angol hegemonia kérdése, de ma nem annyira a tengeri, mint inkább a légi hatalomért. Ma is véres küzdelmek folynak Spanyolországban. És abban a korszakban, *Luther fellépése után, ugyancsak erős faji öntudatra ébredésen esett át Németország. A politikai és eszmei áramlatok síkján sok a hasonlóság.* Az igénytelen, hogy akkor egyházi és filozófiai *dogmatizmus uralkodott*, most pedig politikai, gazdasági és társadalmi *dogmatizmus*. A lényeg: a *dogmatizmus ugyanaz*. Giordano Bruno alakja azért

világtörténelmi jelentőségű, mert *a dogmatizmusmal szemben nem újabb dogmát állított, hanem a gondolat- és lelkiismereti szabadság uralmát hitvallásra, fajra és nemzetiségre való tekintet nélkül*. Lényegében ő az első szabadgondolkodó a szó nemes értelmében.

Dr. Kupfer Miksa, illetve Raffay Ádám most előveszi a könyv egyik korrektúra-példányát. Vaskos, sűrű szedésű könyv és az emberben önkéntelenül felmerül a kérdés: *hogyan szakitott magának időt az elfoglalt orvos egy ilyen, nagy korszakot felölelő, sok előtanulmányt igénylő könyv megírására.*

— Az orvosi foglalkozás valóban nagyon igénybe vesz — mondja dr. Kupfer Miksa. — De, akinek nincs kedve a klubba járni vagy a kártyaasztal mellett tölteni idejét, annak rendelkezésére állanak az esti órák. Ezek a zavar-talan esti órák nagy pihenést jelentettek számomra, nem is beszélve arról a lelki gyönyör-ről, amit az ebbe a korszakba való elmerülés és az írás ideje idéztek elő.

A kefelevonatokat lapozgatom, a fejezet-címeket futom át. A sorok között ország- és városnevek tűnnek fel, *a XVI-ik századbeli művelt világ.*

— A könyv története szinte az akkor ismert egész műveit világon játszódik — mondja Kupfer dr. — Spanyolországban, Itáliában, Franciaországban, Svájcban, Angliában, Németországban, Prágában és általában az akkori összes kultúrközpontokban. Giordano Bruno életének legnagyobb részét vándorlásokkal töltötte el. *A könyv előtanulmányait ezeken a helyeken végeztem el és szinte minden helyre ellátogattam, ahol valaha Giordano Bruno megfordult.*

Most szó kerül a Raffy Ádám név eredetére is, amelynek rejtélye nagyon egyszerű. Kupfer Miksa dr.-nak két fia van. Az egyik neve *Raffael* (Raffynak becézik), a másik neve pedig *Ádám*.

— Egy életre adtam nekik ezeket a neveket — mondja mosolyogva — *de írni működéséhez kölcsönkértem tőlük...*

Leveleket vesz ezután elő. *Román, olasz és német kiadók küldték őket. Most folytatja a tárgyalásokat a könyv román, német és olasz nyelvre való lefordításával.*

Kint betegek várnak. Az asszisztensnő *fel-segíti a fehér köpenyt.*

Raffy Ádám, aki a tizenhatodik század máglyahalált halt nagy humanista filozofusának regényét írta meg, most eltűnik. A római számmal írt történelmet jelentő XVI-os helyett egy másik szám, a hétköznapi mondatta: *„Rendel 3—5-ig”* lép előtérbe és Raffy Ádám író helyét dr. Kupfer Miksa, az orvos foglalja el. (m. t.)

Elhárították a Rapid

ujabb katasztrófáját Braşov és Bucureşti között

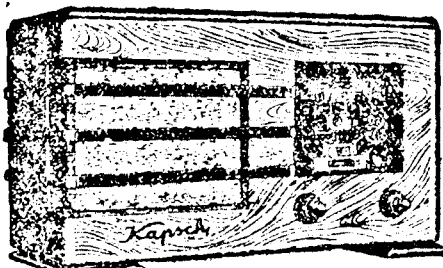
Bucureştiből jelentik: A Brassó (Braşov) és Bucureşti közötti vasútvonalon kislíjián borzalmas vasúti szerencsétlenség történt, amelyet csak az utolsó pillanatban sikerült elhárítani. A 21. számú Rapidvonat a brassói (braşovi) állomásról mintegy huszperces késéssel indult el. A vonat teljes sebességgel haladt Apata és Augustin állomások között, amikor ugyanazon a sínen ugyancsak teljes sebességgel egy gyorsvonat közeledett vele szemben. A két állomás közötti örház órét még idejében értesítették távbeszélőn, hogy állítsa meg a nyílt pályán a két vonatot. Az ór azonnal jeleket adott le a vonatvezetőknek, akik erősen félkeztek. A két vonat egymástól mintegy másfél méterre megállott és így a szerencsétlenséget sikerült elhárítani.

Fizessen elő, olvassa és teriessze a

MAGYAR UT című

havonta 2-szer megjelenő folyóiratot.

Előfizetési ára: fél évre 80, egész évre 150 lel.
Megrendelhető: Dr. Kövér J. Bucureşti, II. Str.
Sintii Voevozi No. 50 cím alatt.

Megérkezett az 1937-es típusú szenzációs elit rádió széria

Kapsch - Standard - Eumig - Minerva

Radione - Ingen - Orion rádiónok.

a legnagyobb választékban, kedvező részletfizetésre kaphatók. Állandó rádió kiállítás. Feltűnő olcsó árak.

HAMMER ZSIGMOND és FIA

ARAD, Bulev. Reşele Ferdinand No 27. 480.

Özvegy Dr. Nagy Sándorné szül. Dózsa Iona a maga és fia, László nevében megrendüléssel tudatja, hogy a legjobb férj, a leggyöngédebb apa, a legszeretőbb rokon

Dr. Nagy Sándor

ügyvéd, v. országgyűlési képviselő, v. törvényhatósági bizottsági tag, v. városi tanácsos, az aradi Magyar Párt alelnöke

folyó hó 14-én, életének 65-ik évében hirtelen elhunyt. Temetése folyó hó 16-án, hétfőn délután három órakor lesz a Bulevardul Regele Ferdinand 22. számú gyászházból.

Arad, 1936. november 14.

Dr. Nagy Sándorné,

Dr. Nagy László,

Nagy Ferenc,

Nagy Béla,

özv. Markovics Edéné,

Nagy Ferencné,

Dr. Nagy Béláné,

Dr. Radó Lajos,

Nagy Pál,

Nagy György,

Nagy Agnes,

Dr. Dózsa

László,

Dózsa Agnes.

DARLING
AZ ELOKELO HOLGYEK HARISNYAJA

DARLING 60
strapdra

DARLING CHIC
elegáns

DARLING BLEU
legfinomabb

A FINOM FEHERNEMU
DARLING

Háromhavi fogházra, politikai jogainak három évre való felfüggesztésére és 5000 lei büntetés fizetésére ítélte a hadbírószak Roska Márton kolozsvári (cluj) egyetemi tanárt

Kolozsvárról (Clujról) jelentik: A kolozsvári (cluj) hatodik hadtest hadbírószága péntek reggel kezdte el tárgyalni Roska Mártonnak, a kolozsvári (cluj) egyetem régészeti fakultása magántanárának államellenes izgatási perét. Roska ügyében megindult a vizsgálat, amelynek folyamán az egyetem rektora felfüggesztette állásától a régészettanárt.

A mai tárgyaláson Roska Márton több mint egy óras vallomásában azt hangoztatta, hogy az ellene felhozott vádat ellenségei koholták, akikkel együtt dolgozott a „Klasszikus tudományok muzeumban”. A vád koronatanú Dalcovici Constantin, a Klasszikus tudományok muzeumának adminisztrátora és Pintea Gerasim régészeti asszisztens elismerték azokat a vádakokat, amikre annakidején felhívták a katonai ügyészség figyelmét, hozzátéve, hogy Roska Márton az évek során mindig románellenes magatartást tanúsított. Többszöri felszólításra sem volt hajlandó román felirattal is ellátni a muzeumi tárgyakat. Kihallgatták még Ferenczy Sándort, a fentemlített muzeum magyar származású asszisztensét, aki kijelentette a bíróság előtt, hogy Roska említette neki a „Történelmi Erdély”-ben megjelent cikkeit és állítólag azt mondotta volna neki, hogy ezzel a munkásságával katedrát akar biztosítani magának a budapesti egyetemen. A védelemnek egyetlen tanúja Racovita Emil, a kolozsvári (cluj) egyetem barlangkutató tanára, aki kijelentette, hogy évek óta ismeri

Roska Mártont, beszélgetéseik mindig tudományos természetűek voltak. Olvasta néhány munkáját, lelkiismeretes, pontos embernek ismerte.

Ezután még Coriolan Petran aradi származású egyetemi tanárt, Theodorescu egyetemi tanárt, Gian Traian asszisztensét és Moldovan Ioan papot hallgatták ki. Utóbbi kettő Roska Márton dr. mellett vallott. Az ügyész a közrend elleni törvény 11. szakasza alapján 6 hónaptól 10 évig terjedő börtön

és 10 ezer leitől 100 ezer lei-ig terjedő pénzbüntetés kirovását kérte. Hozzátette azonban, hogy az enyhítő körülmények figyelembevételével alkalmazhatják a minimális büntetés felét, vagyis három hónapot. Georgescu Mircea csaknem egy és fél órán át tartó védőbeszédében arra mutatott rá, hogy ha Roska Mártont a vádlottak padjára ültették, akkor ugyanott kellene ülnie Asztalos Miklósnak is, aki egyik szerkesztője volt a „Történelmi Erdély”-nek és aki az elmúlt nyáron Kolozsváron (Clujon) járt, sőt ki is hallgatta őt a vizsgálóbíró. A vád és a védelem replikája után a tanács ítélethozatalra vonult vissza, majd hosszú ideig tartó tanácskozás után hirdette ki ítéletét a hadbírószak, amely szerint Roska Mártont államellenes izgatásért három havi fogházra, politikai jogainak három évre való felfüggesztésére és ötezer lei pénzbüntetés fizetésére ítélte.

Elutasította a törvényszék

a kisjenői (chis neu-cris) kaszinó több tagjának fellebbezését az új vezetőség megválasztása ellen

Ismeretes, hogy a kisjenői (chisneu-crisi) kaszinó új vezetőségének megválasztását több kisjenői tag megfellebbezte. A fellebbezés ügyét szombaton délelőtt tárgyalta az aradi törvényszék 6. szekciója. A tárgyaláson megjelent Kisjenői (Chisneu-Cris) ügyész, az egész ügyvéd-társadalma. A fellebbezők nevében Codreanu Dimitrie ügyvéd jelent meg, míg a kaszinó vezetőségét dr. Suciu Ioan volt miniszter, dr. Busea Cornel és dr. Deutsch kisjenői (chisneu-crisi) ügyvédek képviselték.

A tárgyalás során Gitta Augustin főügyész kérte a fellebbezés elutasítását. Fellebbezni

csak kétféle indoklással lehet — mondotta a főügyész — először, ha a választás közrendellenes, másodsor pedig, ha ellentétben áll az illető egyesület jogi személyiségének célkitűzéseivel. Jelen esetben a fellebbezés egyik ilyen körülményt sem tartalmazza, tehát mint alaptalant, kéri elutasítani. Hasonló értelemben szólalt fel dr. Avramescu Vasile kincstári főügyész is, aki az állam képviselőjében jelent meg a tárgyaláson. A törvényszék ennek megfelelően ítéletében a fellebbezést, mint alaptalant elutasította és megerősítette a kisjenői (chisneu-crisi) kaszinó új vezetőségének megválasztását.

SPORT

A nemzeti bajnokság hátralevő mérkőzései

Ripensia: A CAO ellen Temesváron (Timișoarán).

Venus: A Chinezul ellen Temesváron (Timișoarán).

CFR: A Victoria ellen Bucurestiben.

Universitatea: A Chinezul ellen Kolozsváron (Clujon).

AMEFA: A Juventus és a Gloria ellen, mindkettőt Aradon.

CAO: A Ripensia ellen Temesváron (Timișoarán), a Juventus ellen Nagyváradon (Oradeán), a Gloria ellen Aradon.

Gloria: A Crișana ellen Nagyváradon (Oradeán), a Chinezul ellen Temesváron (Timișoarán), a CAO ellen Aradon.

Crișana: A Gloria ellen Nagyváradon (Oradeán), az AMEFA ellen Aradon, a Juventus ellen a fővárosban.

Unirea-Tricolor: A Victoria ellen Bucurestiben, az Universitatea ellen Kolozsváron (Clujon).

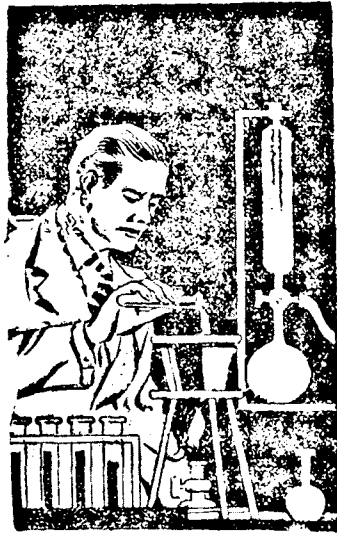
Chinezul: Az Universitatea ellen Kolozsváron (Clujon), a Gloria és a Venus ellen Te-

mesváron (Timișoarán).

Victoria: Az Unirea-Tricolor és a CFR ellen a fővárosban.

Juventus: Az AMEFA ellen Aradon, a CAO ellen Nagyváradon (Oradeán) és a Crișana ellen a fővárosban.

Vasárnap tehát a Ripensia fejezi csak be a szezon.

A gyógyszerészetben is van haladás!

Az orvosi tudományokkal párhuzamosan a gyógyszerészet is napról napra újabb készítményeket produkál. Minden felfedezést felhasznál, hogy az emberiség harcát a betegségekkel szemben sikeresen vívhassa meg. Nem marad meg a régi, elavult módszereknél, hanem újakat keres és talál. A székrekedés is komoly betegség. Régente mindenféle „házi szerrel” próbáltak rajta segíteni. Ma rendelkezésünkre áll az ARTIN, és a valóban modern hashajtó, amely egyesíti magában mindazon tulajdonságokat, amelyekkel a jó hashajtónak rendelkeznie kell. Artin a gyógyszerészet vívmánya. Ha hashajtóra van szüksége, szedjen Artint! Hatása biztos és anyhe, a beleket tökéletesen kiüríti.

Artin A DR. WANDER ÜZEMEK KÉSZÍTMÉNYE

Kanada nem enged több hokkizót külföldre

A kanadai jég-hokkizövetség megtiltotta játékosainak, hogy külön engedély nélkül Európában szerepeljenek. Ez a tilalom főleg az angol csapatokat érinti erősen és a megszorult egyesületek most amerikai játékosokkal próbálkoznak. Idén különben csak egyetlen kanadai amatőr korongcsapat jön át Európába, hogy Kanadát a londoni világbajnokságon képviselje.

A kerékpáros világbajnokságok utolsó felvonása fejeződött be most Zürichben. A kerékpáros labdajátékok döntő mérkőzéseit fejezték be, melyek nagy német győzelmet hoztak.

Az AMEFA gyásza

Nagy Sándor dr., az elhunyt társelnök emlékezetére

Vasárnap az AMEFA-nak utolsóelőtti erőpróbjája zajlik le a Gloria-pályán a bajnoki mérkőzések sorrendjében. Az utolsóelőtti akadály nem könnyű, mert a „Juventus” a szerencsétlen mérkőzések egész sorát vívta az őszi szezonban és éppen az utóbbi hetekben sikerült az ugynevezett pech-szeriából kijutnia s vasárnap már megsemmisítő fölényben győzte le a „Chinezul” csapatát. A bajnokság idenyzárása előtt a nehéz mérkőzések nem az egyszíntvonalon álló csapatok között szoktak lejátszódni, hanem azok között, akik az utolsó helyekről igyekeznek elkerülni és akik mindent beletesznek csak hogy tavasszal a lehető legkevesebb ponthátránnyal startoljanak a bajnokság végleges döntése felé.

Az AMEFA csapata mindezzel természetesen tisztában van s miután a piros-feketék is rászorultak a pontokra, feltétlenül mindent megtesznek, hogy a mérkőzést a maguk javára döntse el. Nehéz ma a nemzeti bajnoki mérkőzés kimenetelét megjósolni, de ha az AMEFA azt a formát játssza ki, amit a múlt héten, akkor a piros-fekete hívőknek nincs mitől tartani. A bajnoki mérkőzés első félidőjében Guga volt országos szövetségi kapitány emlékére egyperces gyászszünetet tart a csapat, a második félidőben ugyancsak gyászszünetet tartanak, miután Nagy Sándor dr. a piros-feketék társelnöke tragikus hirtelenséggel elhunyt és Arad társadalmának ez a nagy vesztesége a piros-feketék egyesületét is fájdalmasan érinti.

Megérkezett Aradra a fővárosi Juventus, az AMEFA vasárnapi ellenfele

— A nemzeti bajnoki góllövő-lista —

A formájában feljövő AMEFA vasárnap kemény ellenfelet kap a fővárosi Juventusban, amely múlt vasárnap a Chinezul-ILSA együttesét győzte le váratlan biztonsággal. A Juventus kitünő erőkből álló együttes, amelyet még az utolsó hely réme is fűt és bizonyára minden lehetőséget el fog követni, hogy a dicstelen utolsó helyről esetleges győzelemmel elkerüljön. Ez a körülmény még inkább megnehezíti az AMEFA dolgát, de ha a munkáscsapat mult-heti formáját kijátsza, úgy győzelme aligha lehet kétséges.

A fővárosi csapat szombaton megérkezett Aradra és legjobb együttesével, a következő összeállításban áll ki az AMEFA ellen a vasárnap délután fél 3 órakor kezdődő mérkőzésre:

Endrefi—Vogl, Dragomirescu—Petrescu, Braun, Brandabura—Stanciu, (Valda), Korony, Zaicescu, Palmer, Devittor.

A nemzeti bajnokság góllövő-listáján még mindig Dobai az élvonalas, de mögötte már összetömörült a mezőny: Petea Valcov és Fritz is felzárkóztak a hét-gólosokhoz. A lista egyébként az alábbi:

10 gólos: Dobai (Ripensia).

7 gólos: Bogdan (CFR), Petea Valcov (Venus), Fritz (Gloria), Bodola (CAO), Niculescu (Unirea-Tricolor), Iordache (Unirea-Tricolor).

6 gólos: Lengher (CFR), Gruin (Venus), Humis (Venus), Szöke (Crișana), Thierjung (Chinezul-ILSA), Glasz (Chinezul-ILSA).

5 gólos: Ciolac (Ripensia), Moldoveanu (CFR), Auer (CFR), Rohan (Gloria), Felecan II. (Victoria), Pernecki (AMEFA).

4 gólos: Schwarz (Ripensia), Sept (Venus), Ene (Venus), Capusan (Victoria), Batrin (AMEFA), Nagy Ödön (Crișana), Hodosan (Crișana), Ploesteanu (Universitatea), Zaicnescu (Juventus).

3 gólos: Beke (Ripensia), Bindea (Ripensia), Cheresladani (Gloria), Putnic (Universitatea), Benkő (Universitatea), Schileru (Unirea-Tricolor), Palmer (Juventus), Korony (Juventus).

A Sport és Kritika

hétfői száma teljesen részletes, kimerítő tudósítást közöl a nemzeti bajnokság valamennyi mérkőzéséről. Valamennyi egyéb bel- és külföldi sportesemény hű tükrét adja a Sport és Kritika, amely minden újságárus bódében kapható.

O Angliában kapott meghívást a debreceni Bocskai. A debreceni Bocskai régebbi tárgyalások eredményeképpen, de mégis váratlanul, november 18-ára Angliába kapott meghívást az egyik London környéki második ligás csapatból. A debreceniek bajnoki mérkőzésük miatt nem utazhatnak november 18-án és most megkísérlik a mérkőzést november 25-ére elhalasztani.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS felel.

Özv. MARIK KÁLMÁNNÉ szül.

Bukovetz Izabella mint felesége fájdalomtól megtört szívvel jelenti az alulírottak, valamint a kiterjedt nagyszámú rokonság nevében is, hogy felejthetetlen drága jó férje, a legjobb fiu, testvér, sógor és rokon

Marik Kálmán

az Olasz—Román Bank aradi fiókjának volt cégvezetője

folyó hó 12-én, hajnali háromnegyed 1 órakor, élete 39-ik, boldog házasságának 9-ik évében hosszú szenvedés és a haldokló k szentségének ájtatos felvétele után lelkét visszaadta Teremtőjének.

Drága halottunkat folyó hó 13-án, délután 3 órakor fogjuk a kerepesi-úti temető halottasházában a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és Aradra szállítatva, folyó hó 15-én, d. u. 4 órakor az aradi felsőtemető halottasházából újlagos beszentelés után örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szentmise-áldozat az elhunyt lelkiüdvéért f. hó 18-án délelőtt 10 órakor fog Aradon, a Minoriták templomában az Egek Urának bemutatni.

Arad, 1936. november 14-én.

Áldás és béke lengjen poral felett!

Özv. Marik Béláné szül. Gömörly Borbála édesanyja. **Özv. dr. Bukovetz Sándorné szül. Dömök Margit** anyósa. **Marik Gyula, Marik József, Marik Lajos, Marik Erzsébet** férj. **vitéz Vági Zoltánné, Marik Mária, Marik Róza** férj. **vitéz Szathmáry Istvánné** testvérei. **vitéz Vági Zoltán, vitéz Szathmáry István, Kiss Mária** férj. **Marik Lajosné, Bükkös Sándor, Follért Gyula** és neje **szül. Bukovetz Margit, Bukovetz Sárika** sógorai és sógornői. **Verbos-, Grób- és Haberer-családok.** 5556

LIMBECK

Fabrica de coșoluguri și întreprindere de înmormântări Piața Avram Iancu 22. Színház épület. Telefon 98.

